

DRUGS & FORENSICS BULLETIN

ROČNÍK XXVI | 1 | 2019 |

NÁRODNÍ PROTIDROGOVÉ CENTRÁLY

**HALUCINOGEN BUFOTENIN
A NEBEZPEČÍ OTRAV ROPUŠÍM JEDEM**

**UŽÍVÁNÍ NÁVYKOVÝCH LÁTEK U ŽEN PRACUJÍCÍCH V SEXBYZNYSU
KONFERENCE EMPACT 2018, PRAHA**

**JOSEF ROULE – SVOU KARIÉRU ZASVĚTIL BOJI PROTI DROGÁM –
ROZHOVOR**

DarKing.cz

Království dárků
vysoké kvality
pro všechny

[POLICIE-DARKY.CZ](https://www.policie-darky.cz) | [HASICI-DARKY.CZ](https://www.hasici-darky.cz) | [MP-DARKY.CZ](https://www.mp-darky.cz) | [ZACHRANARI-DARKY.CZ](https://www.zachranari-darky.cz)
[MYSLIVCI-DARKY.CZ](https://www.myslivci-darky.cz) | [RYBARI-DARKY.CZ](https://www.rybari-darky.cz) | [REKLAMNIPRIVESKY.CZ](https://www.reklamniprivesky.cz)

DRUGS & FORENSICS BULLETIN NÁRODNÍ PROTIDROGOVÉ CENTRÁLY

Vědecká rada: Předseda vědecké rady: prof. PhDr. Jiří Straus, DrSc. (VŠCHT Praha), **Členové:** prof. Ing. Karel Ventura, CSc. (FCHT UPCE), prof. MUDr. Aleksi Šedo, DrSc. (1. LF UK), pplk. RNDr. Michael Roman (KÚP), MUDr. Tomáš Páleníček, Ph.D. (NUDZ), JUDr. Ing. Marek Blažejovský, Ph.D. (Vysoká škola AMBIS), **Redakční rada:** **Redakce:** brig. gen. Mgr. Jakub Frydrych (NPC SKPV PČR), plk. JUDr. Břetislav Brejcha (NPC SKPV PČR), plk. Mgr. Miroslav Hrachovec (NPC SKPV PČR), Ing. Martin Kuchař, Ph.D. (VŠCHT Praha a NPC SKPV PČR), Ing. Petr Kočí (NPC SKPV PČR), Mgr. Karel Lehmert, Ph.D. (CBRN VAKOS XT), kpt. Ing. Martin Látal (CPJ), doc. PhDr. Miroslav Nožina, Ph.D. (Ústav mezinárodních vztahů Praha), Mgr. Jaroslav Šejvl (Klinika adiktologie 1. LF UK a VFN v Praze), **Vedoucí redakce:** kpt. Bc. Petr Procházka (NPC SKPV PČR), **Grafické zpracování:** Iva Holbová, **Jazyková korektura:** Mgr. Michaela Machačová, **Vydavatel:** Policie České republiky, Národní protidrogová centrála Služby kriminální policie a vyšetřování, **Tisk, předplatné a distribuce:** Tiskárna MV, s. p. o., Bartůňkova 1159/4, 149 01 Praha 4, tel. 974 887 314, e-mail: predplatne@tmv.cz, **Předplatné a distribuce do zahraničí:** MediaCall, s.r.o., Vídeňská 995/63, 639 00 Brno, tel.: 532 165 165, e-mail: export@mediacall.cz, www.predplatnedozahranici.cz, **Cena jednoho čísla:** 80 Kč (vychází 4x ročně), **Cena za roční předplatné:** 320 Kč (Cena je uvedena včetně DPH a poštovného), **Adresa pro zaslání příspěvků:** Policejní prezidium České republiky, poštovní příhrádka 62/NPC, 170 89 Praha 7, e-mail.: petr.prochazka5@pcr.cz.

Za věcnou správnost příspěvků ručí autor. Příspěvky podléhají recenznímu řízení. Nevyžádané příspěvky nevracíme. Přetisk či jiná reprodukce obsahu je povolena pouze s písemným souhlasem redakce. **Podávání novinových zásilek povolila:** Česká pošta, s. p., Odštěpný závod Praha, č.j.: 6119/96 ze dne 15. 10. 1996, Povoleno MK ČR – 7834, ISSN 1211-8834.

Foto na titulní stránce: NPC SKPV PČR.

Editor-in-Chief: Petr Procházka, **Editors:** Jakub Frydrych, Břetislav Brejcha, Miroslav Hrachovec, Martin Kuchař, Petr Kočí, Karel Lehmert, Martin Látal, Miroslav Nožina, Jaroslav Šejvl, **Board of Science:** Jiří Straus (head), Karel Ventura, Michael Roman, Tomáš Páleníček, Marek Blažejovský, **Graphic Editor:** Iva Holbová, **Text Correction:** Michaela Machačová, **Publisher:** Police of the Czech Republic, National Drug Enforcement Agency of the Service of Criminal Police landline: 532 165 165, email: export@mediacall.cz, www.predplatnedozahranici.cz. **Manuscript Submission:** Police Presidium of the Czech Republic, P. O. Box 62/NPC, 170 89 Prague 7, Czech Republic; e-mail: petr.prochazka5@pcr.cz.

Authors themselves are responsible for factual correctness. All papers are subject to peer review process. Unsolicited contributions will not be refunded. All rights reserved. No part may be reproduced in any form without the express written permission of the Editorial Board. Neither the author nor the publisher assumes any responsibility for the use or misuse of information contained in this magazine.

Distribution allowed by the Czech Post no. 6119/96 (10/15/96), Ministry of Culture Permission no. 7834, ISSN 1211-8834

OBSAH:

HALUCINOGEN BUFOTENIN A NEBEZPEČÍ OTRAV ROPUŠÍM JEDEM HALUCINOGEN BUFOTENIN AND HAZARDOUS TOADS' POISONING <i>Tomáš Kratina</i>	3
AYAHUASCA – PSYCHOAKTIVNÍ AMAZONSKÝ NÁ- POJ AYAHUASCA – PSYCHOACTIVE AMAZONIAN DRINK <i>Martin Kuchař, Klára Gotvaldová</i>	9
ALKOHOL A DROGY PŘI ŘÍZENÍ MOTOROVÉHO VO- ZIDLA A STAV VYLUČUJÍCÍ ZPŮSOBILOST ALCOHOL AND DRUGS WHEN DRIVING A MOTOR VEHICLE AND STATE OF EXCLUSIVITY <i>Monika Másilková, Radek Kolčava</i>	19
UŽÍVÁNÍ NÁVYKOVÝCH LÁTEK U ŽEN PRACUJÍ- CÍCH V SEXBYZNYSU USING OF ADDICTIVE SUBSTANCES BY WOMEN IN SEXUAL BUSINESS <i>Stanislav Ondrášek, Alena Kajanová</i>	24
CHYŤ MĚ, KDYŽ TO DOKÁŽEŠ – NELEGÁLNÍ PRO- DEJ FARMACEUTIK NA INTERNETU CATCH ME IF YOU CAN – ILLEGAL SALES OF PHARMACEU- TICS ON THE INTERNET <i>Karel Jonáš</i>	29
„GRÓNSKÁ SPOJKA“ „GREENLAND'S COUPLING“ <i>Ondřej Červený</i>	33
KONFERENCE EMPACT 2018, PRAHA CONFERENCE EMPACT 2018, PRAGUE <i>Tomáš Kratina, Petr Králíček</i>	38
FUTURE FORCES FORUM PRAHA 2018 FUTURE FORCES FORUM PRAGUE 2018 <i>Tomáš Kratina</i>	41
JOSEF ROULE – SVOU KARIÉRU ZASVĚTIL BOJI PROTI DROGÁM – ROZHOVOR JOSEF ROULE – YOUR CAREER CREATED AGAINST THE DRUG – INTERVIEW <i>Barbora Kudláčková</i>	44
SAY NO! – CELOEVROPSKÁ PREVENTIVNÍ KAMPAŇ PROTI ONLINE SEXUÁLNÍMU NÁTLAKU A VYDÍ- RÁNÍ DĚTÍ SAY NO! – A WHOLE EUROPEAN PREVENTIVE CAMPAIGN AGAINST ONLINE SEXUAL COERCION AND EXTORTION OF CHILDREN <i>Růžena Randáková</i>	47

Úvodník

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

rok 2019 je pro protidrogovou politiku v České republice velmi důležitý. V průběhu prvních třech měsíců by měl být dokončen a vládou schválen klíčový dokument – Strategie protidrogové politiky ČR na období 2019 – 2027. Velmi pravděpodobně dojde na parlamentní půdě i k rozhodnutí v otázce ambice některých zákonodárců legalizovat pěstování, držení a předávání marihuany mezi dospělými bezúhonnými osobami.

V médiích se můžeme často setkat se sebehodnotícími soudy některých našich závislostních odborníků na téma úspěšnosti české protidrogové politiky. Často jsou zmiňovány velmi dobré epidemiologické ukazatele v otázce prevalence přenosných onemocnění či progresivní a novátorské přístupy k harm reduction.

Specifické české cesty však mají i své slepé a temné uličky. Díky kombinaci legislativních podmínek a specifických uživatelských preferencí Česká republika čelí pozvolnému nárůstu problémového užívání metamfetaminu, velkoobjemové výrobě metamfetaminu a do jisté míry i vysoké míře dostupnosti metamfetaminu a marihuany ve veřejném prostoru. V kombinaci k poměrně vysoké společenské a mediální toleranci vůči užívání konopných drog, ale i alkoholu a tabáku, je Česká republika vnímána zahraničím jako vysoce liberální země.

O to důležitější je zdůrazňovat, že koncept užívání nelegálních drog je společensky škodlivý a nežádoucí, stejně jako preference intervencí, které mají vést k sociální akceptaci tohoto fenoménu jako přirozeného společenského jevu. Ačkoliv se o míře vlivu vymáhání práva na strukturu a dynamiku nelegálních drogových trhů mohou vést spory, je nezpochybnitelnou skutečností, že Česká protidrogová politika má v oblasti snižování poptávky i nabídky mnoho bílých míst, která nikoho z aktérů a designérů nemůže uspokojovat a už vůbec nemůže sloužit jako příklad pro ostatní země.

Pestré a podnětné čtení,

*brig. gen. Mgr. Jakub Frydrych
ředitel NPC SKPV PČR*

Editorial

Dear readers,

Incoming year 2019 is a crucial for anti-drug policy in the Czech Republic. During first three months key document should be finished and passed by the government – Strategy for the Antidrug Policy in 2019-2027. Decision about ambitions of certain lawmakers, legalization of growing and handling of marijuana among unblemished adults will highly probably be made at the Parliament.

We can often meet self-images of some of our addictologists in media, talking about successfulness of the Czech antidrug policy. Very good epidemiologic rates in prevalence of contagious diseases and innovative approach to harm reduction are frequently discussed. However, specific Czech paths have their own dark and death end lanes. Thank to combination of legislative conditions and highly specific users' preferences the Czech Republic faces to gradual increase of problematic use of methamphetamine, large-scale manufacture of methamphetamine and, in some measure, high accessibility of methamphetamine and marijuana in public space. Combined with relatively high social and media tolerance to use cannabis, alcohol and tobacco, the Czech Republic is being perceived as highly liberal country abroad.

Far more important is to emphasize social dangerousness of undesirable concept of using illegal drugs as well as preference of interventions leading to social acceptance of that phenomenon as natural social effect. Although influence of law enforcement on structure and dynamics of illegal drug markets discussions can be discussed, it's unquestionable reality, that the Czech antidrug policy has a lot of white places in areas of reduction both demands and offers, which cannot satisfy performers and designers and generally cannot also serve as an example for other countries.

Stimulant and nice reading wish you,

*Brig. Jakub Frydrych, MSc
Director of National Drug HQ*

HALUCINOGEN BUFOTENIN A NEBEZPEČÍ OTRAV ROPUŠÍM JEDEM

TOMÁŠ KRATINA^{a,b}

^a National drug HQ Criminal police and Investigation Service, Czech Republic

^b Czech Technical University in Prague, Faculty of Biomedical Engineering, Czech Republic

Klíčová slova:

Bufotenin; ropucha; halucinogeny; alkaloidy; 5-OH-DMT; ropuší jed

Abstrakt:

Halucinogenní alkaloid 5-hydroxy-N,N-dimethyltryptaminu (zkráceně 5-OH-DMT) je znám jako bufotenin. Tato látka je obsažena v organismech řady živočichů, rostlin i hub. Je příbuzný s neurotransmiterem serotoninem, který se podílí na vzniku nálad. Bufotenin je obsažen ve vnějším sekretu některých ropuch společně s dvěma jedovatými látkami bufotoxinem a bufogeninem. Popsány jsou otravy, které byly způsobeny ropuším jedem a nebezpečnou svévolnou konzumací ropušího sekretu.

*kpt. Ing. Tomáš Kratina, e-mail: tomas.kratina@pcr.cz
Policejní prezidium ČR, poštovní schránka 62/NPC, 170 89 Praha 7*

Keywords:

Bufotenine; toad; hallucinogens; alkaloids; 5-OH-DMT; toad venom

Abstract:

Hallucinogenic alkaloid 5-hydroxy-N,N-dimethyltryptamin (5-OH-DMT) is known as a bufotenine. This substance is contained in many animals, plants and mushrooms. It's similar to neurotransmitter serotonin, which alter moods. Bufotenine is contained in toad's outer secretion, together with toxic substances bufotoxine and bufogenine. Poisonings caused by the consumption of toad venom are also mentioned.

AYAHUASCA – PSYCHOAKTIVNÍ AMAZONSKÝ NÁPOJ

KLÁRA GOTVALDOVÁ^{a,b} a MARTIN KUCHAR^{a,b,c*}

^a Forensic laboratory of biologically active substances, Department of Chemistry of Natural Compounds, University of Chemistry and Technology Prague, Czech Republic

^b The National Institute of Mental Health, Czech Republic

^c National drug HQ Criminal police and Investigation Service, Czech Republic

Klíčová slova:

Ayahuasca, DMT, β -karboliny, inhibitory MAO, Banisteriopsis caapi, Psychotria viridis, terapeutický potenciál

Abstrakt:

Ayahuasca je typicky hnědý hustý nápoj (čaj), který má proměnlivé rostlinné složení. Dostupný je i ve formě gelu nebo gelových kapslí. Ayahuasca způsobuje změněné stavy vnímání a vědomí. Za psychoaktivní stavy jsou zodpovědné agonisté 5-HT_{2A} receptorů, mezi které patří zejména N,N-dimethyltryptamin (DMT), který je obsažen např. v listech keřů Psychotria viridis a Diplopterys cabrerana. Dále jsou v nápoji obsažené β -karboliny, které pochází z různých druhů rostlin, zejména z liány Banisteriopsis caapi. β -karboliny fungují jako inhibitory monoaminoxidasy (MAO), které zabraňují okamžité deaminaci psychoaktivních tryptaminů. Právě kvůli psychotropnímu DMT, který je v nápoji obsažen ve vysoké koncentraci, se ayahuasca stává ilegálním nápojem. Samotný DMT není z toxikologického hlediska příliš významný. Přesto je ayahuasca velmi nebezpečný nápoj, jelikož nesprávnou přípravou může dojít k otravě, dokonce i s fatálními následky. Požitá ayahuasca snižuje práh bolesti a vyvolává změny vědomí, při kterých si je uživatel schopen nevědomě ublížit.

V poslední době jsou na ayahuascu zaměřeny neuropsychofarmakologické studie. Studie prokazují antidepresivní a anxiolytické účinky ayahuascy, čímž se stává slibným potenciálním terapeutickým nástrojem pro zmírnění úzkostí, léčbu depresí a poruch osobnosti, léčbu závislosti na drogách a léčbu traumatu. Vědecky podložené výsledky dosud potvrzují pouze jedna klinická studie, která byla provedena na šesti lidských dobrovolnících.

*Corresponding author:

Ing. Martin Kuchař, Ph.D., e-mail: Martin.Kuchar@vscht.cz

Vysoká škola chemicko-technologická v Praze, Technická 5, 166 28 Praha 6

Keywords:

Ayahuasca; DMT; β -carbolines; MAO inhibitors; Banisteriopsis caapi; Psychotria viridis; therapeutic potential

Abstract:

Ayahuasca is typically a brown dense drink (tea) that has a variable plant composition. It is also available in the form of a gel or gel capsules. Ayahuasca causes altered states of perception and consciousness. 5-HT_{2A} receptor agonists are responsible for psychoactive properties, including N,N-dimethyltryptamine (DMT), which is contained, for example, in leaves of the shrubs Psychotria viridis and Diplopterys cabrerana. In addition, the beverages contain β -carbolines, which come from various plant species, especially from the Banisteriopsis caapi. β -carbolines exert as monoamine oxidase (MAO) inhibitors that prevent immediate deamination of psychoactive tryptamines. It is precisely because of the psychotropic DMT, which is contained in a high concentration in the beverage, that ayahuasca becomes an illegal drink. The DMT itself is not very significant from a toxicological point of view. Nevertheless, ayahuasca is a very dangerous drink, because incorrect preparation can cause poisoning, even fatal consequences. Ingested ayahuasca reduces the pain threshold and changes the consciousness in which the user is able to harm himself unconsciously.

Recently, neuropsychopharmacological studies have been focused on ayahuasca. Studies show anti-depressant and anxiolytic effects of ayahuasca, making it a promising potential therapeutic tool for relieving anxiety, treating depression and mental disorders, treating drug addiction and treating trauma. Only one clinical trial, that has been performed on six human volunteers, has been confirmed by scientifically substantiated results.

ALKOHOL A DROGY PŘI ŘÍZENÍ MOTOROVÉHO VOZIDLA A STAV VYLUČUJÍCÍ ZPŮSOBILOST

MONIKA MÁSILKOVÁ^{a*}, RADEK KOLČAVA^b

^a University of South Bohemia in České Budějovice, Faculty of Health and Social Sciences, Institute of Radiology, Toxicology and Population Protection, České Budějovice, Czech Republic

^b Municipal Office of Pelhřimov, Department of Home Affairs, Section of Infringement Agenda and Public Order, Czech Republic

Klíčová slova:

dopravní nehoda; alkohol; drogy; řidič motorového vozidla; minimální hladiny; trestný čin

Abstrakt:

Autoři se v článku zabývají drogami a alkoholem u řidičů motorových vozidel. V současné době se volá po určení hraničních koncentrací drog v krvi mezi přestupkem a trestným činem. Zatímco u alkoholu je tato hranice všeobecně známá a respektovaná, u drog je situace složitější. Vytvořením neoficiálních hranic u drog se vyhovělo požadavkům ze strany justice, avšak oficiálně nejsou hraniční koncentrace mezi přestupkem a trestným činem u drog vytvořené ani uznané odbornou psychiatrickou ani soudně lékařskou a toxikologickou společností. Namísto úpravy legislativy dochází tak k velké zátěži znalců ve snaze určit, zda se jedná o trestný čin nebo přestupek.

I když jsou účinky jednotlivých drog včetně alkoholu na daného jedince individuální, přesto česká justice pracuje, co se týká alkoholu, s pevnými hranicemi, kdy se jedná o přestupek a trestný čin. Respektovaná hranice mezi přestupkem a trestným činem je založena na justiční tradici, nikoliv na právním předpisu. Dle § 5 odst. 2 písm. a, b), zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích řidič nesmí řídit vozidlo, když by mohl být pod vlivem alkoholu či drog. U alkoholu je hranicí, do které se řidič nepovažuje za ovlivněného, 0,2 g/kg v krvi zjištěných metodou plynové chromatografie. Hranice, od které je vyloučena způsobilost k řízení motorových vozidel, a tedy jde o trestný čin, je 1 g/kg. I když ani hranice 1 g/kg není založena na žádném právním předpisu a pro soudy není tato hranice závazná, obecně můžeme říci, že se jí řídí. U drog je situace poněkud jiná: Z tzv. analytického principu vychází Nařízení vlády č. 41/2014 Sb., které uvádí koncentrace u nejvíce zneužívaných drog, od nichž se řidič považuje za ovlivněného. Obdobná hranice mezi přestupkem a trestným činem však zatím není.

*Corresponding author:

Mgr. Monika Másilková, e-mail: masilm01@zsf.jcu.cz

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, Ústav radiologie, toxikologie a ochrany obyvatelstva, J. Boreckého 1167/27, 370 11 České Budějovice

Keywords:

traffic accident; alcohol; drugs; the driver of the motor vehicle; the minimum levels; offense

Abstract:

Authors are dealing with drugs and alcohol in motor vehicle drivers. At present, it is called to determine the borderline blood concentrations between the offense and crime. While the Limits is widely known and respected for alcohol, the situation is more difficult for drugs. Creating unofficial for drugs has met the demands of the judiciary, but officially there is no borderline between drug trafficking and crime created or recognized by a professional psychiatric or forensic and toxicology society. Instead of legislating, there is a great deal of burden on experts to determine whether they are a criminal offense or a misdemeanor.

Although the effects of individual drugs, including alcohol, on the person are individual, however, Czech justice is working on alcohol, with fixed borders where it is an offense and a criminal offense. The respectable boundary between an offense and a criminal offense is based on a judicial tradition, not a legal regulation. According to § 5 par. a), b) of Act No. 361/2000 Coll., on road traffic, the driver must not drive the vehicle when he could be under the influence of alcohol or drugs. For alcohol, the limit to which the driver is not considered to be affected is 0,2 g / kg in blood determined by gas chromatography. The limit from which the ability to drive is excluded and therefore a criminal offense is 1 g / kg. Even though the 1 g / kg limit is not based on any law, and it is not binding for the courts, we can generally say that it is governed. The situation is somewhat different for drugs: The so-called analytical principle is based on Government Regulation No. 41/2014 Coll., which lists concentrations of the most abused drugs from which the driver is considered to be affected. However, there is no similar boundary between the offense and the crime.

UŽÍVÁNÍ NÁVYKOVÝCH LÁTEK U ŽEN PRACUJÍCÍCH V SEXBYZNYSU

STANISLAV ONDRÁŠEK^a, ALENA KAJANOVÁ^a

^a Institut of Social and Special-pedagogical Sciences, Faculty of Health and Social Sciences,
University of South Bohemia in Ceske Budejovice, Czech Republic

Klíčová slova:

užívání návykové látky; závislost; sexuální pracovnice; sexbyznys

Abstrakt:

Přehledová studie se zabývá studiiemi a výzkumy v oblasti užívání návykových látek, závislostí na návykových látkách, motivace k užívání návykových látek a rizik spojených s užíváním u žen pracujících v sexbyznysu. Mezi ženami se ve velké míře objevuje kokain, heroin, ale i alkohol. Motivace k užívání návykových látek je různá, od zahrnutí nudy přes zvýšení pracovního výkonu až po vyrovnání se s nebezpečným prostředím. Užívání návykových látek se liší i v rámci hierarchického uspořádání sexbyznysu. V rámci analýzy dat jsme zjistili, že pouliční sexbyznys v oblasti užívání návykových látek je více probádáný než „elitní sexbyznys“, tedy sexbyznys privátní nebo eskortní služby, proto by bylo vhodné i tuto oblast více zmapovat.

Corresponding author:

Mgr. Stanislav Ondrášek, email: ondras00@zsf.jcu.cz

Zdravotně sociální fakulta, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, J. Boreckého 1167/27, 370 11 České Budějovice

Alena Kajanová, Ph.D, email: kajanova@zsf.jcu.cz

Zdravotně sociální fakulta, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, J. Boreckého 1167/27, 370 11 České Budějovice

Keywords:

addictive substance abuse; addiction; sex workers; sex business

Abstract:

The research review examines studies and investigations carried out in the area of substance abuse, substance addiction, motivation to substance abuse and risks related to substance abuse among women working in sex business. Cocaine and heroin, but also alcohol can be frequently found among them. The motivation to substance abuse is varied, from „killing time“ to performance increase to coping with hazardous environment. Substance abuse varies also within the hierarchic structure of sex business. The studies have shown that substance abuse in street sex business has been explored more than "elite sex business", i.e. private sex business or escort services.

CHYŤ MĚ, KDYŽ TO DOKÁŽEŠ – NELEGÁLNÍ PRODEJ FARMACEUTIK NA INTERNETU

KAREL JONÁŠ

Criminal Police, General Crime Department, Praha 1, Czech Republic

Klíčová slova:

farmaceutika; internet; kyber kriminalita; distribuce; podvod; nelegální

Abstrakt:

Dynamická proměna společnosti související se stále častějším používáním nových technologií a sociálních sítí se projevuje nejen v každodenním životě naší populace, slušných občanů, ale z logiky věci se projevuje i na té druhé straně pomyslné barikády. Právě kriminální struktury s vývojem společnosti dostávají vždy do svých rukou nové prostředky, díky nimž jsou o krok před policií. Článek popisuje konkrétní případ, kdy se protřelý pachatel dopouštěl distribuce celé škály farmaceutik a ke sjednávání obchodů anebo i podvádění svých zákazníků využíval relativní anonymitu internetového prostoru, pestrou škálu lží a notnou dávku drzosti.

por. Mgr. Karel Jonáš, e-mail: karel.jonas@pcr.cz

Obvodní ředitelství policie Praha I, SKPV, 5.OOK-TOXI, Pelléova 21, 16000 Praha 6

Keywords:

pharmaceuticals; internet; cybercrime; distribution; fraud; illegal

Abstract:

Dynamic transformation of society related to the increasing use of new technologies and social networks is reflected not only in the everyday life of our population, but also in the logic of things, is reflected in the other side of the imaginary barricade. Just criminal structures with the development of the society get always into their hands new resources, thanks to which they are one step ahead of the police. The article describes a specific case, when an cunning perpetrator committed the distribution a whole range of pharmaceuticals and to negotiate trades or cheating their customers use the relative anonymity of the Internet space, a varied range of lies and notable dose of impudence.

„GRÓNSKÁ SPOJKA“

ONDŘEJ ČERVENÝ

National Drug Headquarters, branch office Brno, Czech Republic

Klíčová slova:

hašiš; pašování v tělesných útrokách; mezinárodní spolupráce; Grónsko

Abstrakt:

Článek se zabývá případem skupiny pachatelů pašujících hašiš z Dánského království do Grónska kurýry rekrutovanými v České republice.

*kpt. Bc. Ondřej Červený, e-mail: ondrej.cerveny@pcr.cz
Policejní prezidium ČR, poštovní schránka 62/NPC, 170 89 Praha*

Keywords

hash; smuggling inside intestines; international cooperation; Greenland

Abstract:

The article deals with a case of group of perpetrators smuggling hash from Kingdom of Denmark to Greenland by couriers recruited in the Czech Republic.

KONFERENCE EMPACT 2018, PRAHA

TOMÁŠ KRATINA^a, PETR KRÁLIČEK^a

^a National Drug HQ Criminal Police and Investigation Service, Prague, Czech Republic

Klíčová slova:

EMPACT 2018; forenzní expertíza; mezinárodní konference Praha; syntetické návykové látky

Abstrakt:

Mezinárodní konference EMPACT 2018 konaná v Praze, již se zúčastnili čeští i zahraniční účastníci z řad policie a odborných pracovišť forenzní expertízy, přinesla řadu nových poznatků, informací a vyhodnocení uplynulé činnosti. Současně došlo na odborné úrovni jednotlivých členských zástupců k výměně zkušeností a praxe při odhalování, zkoumání a zařazování nových psychoaktivních substancí.

Úvod

Ve dnech 5. a 6. 11. 2018 se konala v Praze mezinárodní konference skupiny EMPACT. Zaměření setkání expertů se tento rok týkalo problematiky cannabinoidů a opiátů s důrazem na syntetické deriváty těchto substancí a nové psychoaktivní látky (dále v textu jen „NPS“). Jednání se zúčastnili příslušníci bezpečnostních sborů a forenzní znalci z oboru chemie, fyzikální-chemie. V rámci skupiny EMPACT Synthetic drugs/NPS (syntetické drogy/nové psychoaktivní látky) se Česká republika – Policie České

republiky, v tomto případě zastoupená Národní protidrogovou centrálou, společně s Polskem, přihlásila k vedení jedné z operativních akcí v období let 2018 – 2019. Česká republika se stala co-leaderem, leaderem je Polsko. Mezi další účastnické státy a organizace, jež jsou členy skupiny EMPACT, se přihlásily Rakousko, Belgie, Bulharsko, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Maďarsko, Litva, Lotyšsko, Nizozemí, Rumunsko, Švédsko, Slovensko, za evropské organizace EUROPOL A EMCDDA.

Obr. 1 – logo skupiny EMPACT (zdroj: www.europol.europa.eu/empact)

Instituce EMPACT a její aktivity

Hlavním cílem této aktivity je prohloubení spolupráce orgánů vymáhajících právo a zejména forenzních expertů při zkoumání syntetických opiátů a syntetických cannabinoidů. Největší důraz je pak kladen na uspořádání dvoudenního setkání těchto expertů s cílem prezentace jejich národní situace, výměny zkušeností, aktuálních trendů atd. Dalšími úkoly jsou

boj proti mezinárodnímu organizovanému zločinu, drogové trestné činnosti, praní špinavých peněz, nelegální migrace, kyberkriminalita, obchod s lidmi a další závažná trestná činnost. Do aktivit EMPACT jsou zapojeny bezpečnostní složky jednotlivých členských států, ostatní agentury EU, instituce EU a jiní další podstatní členové. Podpora je zajišťována mimo jiné, ze strany Europol, Eurojust a členských států.

Obr. 2 – Znak leadera skupiny EMPACT Polska
(zdroj: archiv autorů)

Vystoupení jednotlivých členů Polsko

Polská strana upozorňovala na tzv. „missing gap“, tedy jakési „mezery v zákonech“ jednotlivých států, díky kterým je možné z konkrétních zemí legálně nakupovat určité substance nebo prekurzory a následně s nimi obchodovat. Uvedla příklad Litvy, kde je možné legálně nakupovat GBL, odkud proudí dále do Evropy. (Zde Česká republika upozornila na náš problém s nelegální výrobou metamfetaminu a prekurzoru červeného fosforu a s tím spjaté nízké nebo žádné vývozní kontroly v některých členských státech Evropské unie). V problematice NPS bylo zmíněno, že se od roku 2015 Polsko potýkalo s přívalem těchto látek, které způsobily otravu tisíců lidí a smrt desítek. V tomto ohledu byla opětovně vyzdvihnuta nutnost vzájemné spolupráce při předávání informací v případě objevení se NPS na území členských států. Zástupce Polska uvedl, tak jako někteří další přednášející, že identifikace některých NPS jsou pro policii, potažmo znalce, výzvou. Jednak se může jednat o velice nákladné činnosti, které jsou financované z rozpočtu státu, a jednak nemusí být k dispozici znalci, přístroje, knihovny, standardy apod. Také finanční náklady spojené s nákupem nových přístrojů, datových knihoven, školení specialistů, navazujících kurzů, výuky mohou být značné. K problémům s konkrétními návykovými látkami byly uvedeny zejména

syntetické opiáty, především jsou zde populární fluo-romethoxyacetylomfetanyl, furanfentanyl a cyklopropylfentanyl. Nechybí ani záchyty syntetických kanabinoidů, které jsou známé i v České republice, a to AB-PINACA a MDMB-CHMICA. Stále nejoblíbenější jsou ale syntetické cathinony (HEX-EN, 4-CMC), které tvoří v podílu záchytů, respektive odzkoumaných vzorků 67 %, poté 18 % syntetické kanabinoidy a zbytek ostatní.

3.2 Maďarsko

Forenzní zkoumání v Maďarsku provádí pro bezpečnostní složky HIFS (Hungary Institute for Forensics Sciences). Mimo znalecká zkoumání vedou evidence, analýzu návykových látek, analýzy policejních záchytů, disponují toxikologickými laboratořemi pro vyhodnocení vzorků krve a moči, shromažďují analytické informace. Z počtu analyzovaných vzorků pocházejících ze záchytů policie se dá usuzovat vzrůstající tendence výskytu návykových látek mezi uživateli, přičemž za r. 2017 bylo zkoumáno více jak 67 tisíc vzorků. Souhrn v podílu jednotlivých typů za období r. 2000-2009: 1. místo kanabinoidy, 2. MDMA, 3. heroin, kokain. Mezi roky 2005 – 2009 došlo k záchytu piperazinových derivátů. Byla konstatována jistá zvýšená poptávka a konzumace mefedronu, a to v daleko větší míře než u běžných amfetaminů. Zvýšená poptávka je také více po NPS, než běžných návykových látkách (metamfetamin, konopí).

Ohledně seznamu návykových látek (analogicky jako v České republice Nařízení vlády č. 463/2013 Sb.), Maďarsko aktualizovalo za dobu své moderní existence tento seznam 13x. Např. r. 2015 bylo přidáno 42 NPS. Poslední úprava proběhla r. 2017, kdy došlo k přidání některých fentanylů. V rámci konference byli účastníci upozorněni na výskyt tablety zvané „Facebook pill“. O této tabletě Národní protidrogová centrála informovala v rámci „Informace pro specialisty TOXI“. Stejně tak jako ostatní státy Evropské unie, včetně České republiky, Maďarsko začíná stále ve větší míře upozorňovat příslušníky bezpečnostních sborů a další pracovníky na nebezpečnost fentanylu a jeho modifikací. Upozornění se týká vysoké toxicity těchto látek, které se mohou snadno během policejních úkonů (zadržení dodávek, domovní prohlídky, ale i znalecká zkoumání) dostat do prostoru a exponovat policisty, znalce a další osoby smrtelnému riziku otravy.

Belgie

Zástupce Belgie konstatoval, že NPS v Belgii představují málo významný problém, jelikož je trh nasycen heroinem a zdejší konzumenti mají konzervativní vztah k NPS. Tento vztah ale nevylučuje, že by tamní trh neznal syntetické kanabinoidy, opiáty či cathinony. Z NPS je na vzestupu snad jen ketamin a určitá místní produkce mephedronu.

Zajímavá je v Belgii regulace GBL, kdy z důvodu tunových množství, se kterými zde lidé nakládají a jsou prodávány, došlo k určitému uvolnění trhu s touto substancí. Je možné přechovávat GBL v regulovaném množství i pro soukromé užívání pro fyzické osoby na základě povolení státem. Společnosti (obchodní), ale tímto povolením disponovat nemusí. K této úpravě se následně dotázalo hned několik účastníků, jak je to potom s fiktivními společnostmi a fiktivně zakládanými subjekty, jejichž existence je založena pouze pro obchodování s touto substancí? Přičemž uspokojující odpověď na tuto otázku nebyla podána. Přednášející poukázal na těžkosti v identifikaci NPS, shodně jako ostatní experti, a to vysoké finanční náklady, drahou aktualizací knihoven, chybějící techniku a znalce a s tím spojené jejich školení na aktuální úrovni. Uvedl, že v případě, že se dostane zcela neznámá NPS ke zkoumání, je stejně s její identifikací pozdě, jelikož bývá nahrazena černým trhem další, novou.

Česká republika

Byl představen systém zadávání NPS do Nařízení vlády č. 463/2013 Sb., účastníkům ostatních států byla vysvětlena metoda, jakým Vláda České republiky rozhoduje po předchozím návrhu na zařazení látek do seznamu. Je však třeba dále konstatovat, že tento český systém taxativního zadávání jednotlivých látek je zastaralý a méně efektivní oproti generickému systému, ke kterému se přiklání většina okolních států. Taxativní zadávání návykových látek do seznamu je oproti generickému systému nepružné a zdlouhavé. Dále byla uvedena nedávná kazuistika úmrtí a otrav na severní Moravě v souvislosti s výskytem syntetického kanabinoidu, jež byl později identifikován jako MDMB-CHMICA.

Svoji prezentaci k dané problematice návykových látek měli samozřejmě i další účastníci. Bližší informace není na tomto místě třeba dále uvádět, neboť se prakticky jednalo o obdobné problémy, které jsou v zájmu řešení ostatních států.

*kpt. Ing. Tomáš Kratina, e-mail: tomas.kratina@pcr.cz
Policejní prezidium ČR, poštovní schránka 62/NPC, 170 89 Praha 7*

*plk. Mgr. Petr Králíček, e-mail: petr.kralicek@pcr.cz
Policejní prezidium ČR, poštovní schránka 62/NPC, 170 89 Praha 7*

Key words:

EMPACT 2018; forensic expertise; International conference Prague; synthetics addictive substances

Abstract:

The International Conference held in Prague EMPACT 2018, which was attended by Czech and foreign participants from the ranks of the police and forensic expertise, professional workplaces, has brought a variety of new knowledge, information and evaluation of past activities. At the same time were changed on the professional level from the individual member representatives to exchange expertise and experience in the detection, investigation and classification of new psychoactive substances.

Obr. 3 – Fotografie s účastníky během konference EMPACT (zdroj: archiv autorů)

Závěry a doporučení pro členské státy uskutečněné v rámci konference EMPACT 2018

Členské státy se v závěru dohodly na stěžejních bodech, které jsou v zájmu boje nejen proti drogové kriminalitě, ale také bezpečnosti jejich obyvatel. Zejména se jedná o opakování těchto konferencí, na kterých dochází k efektivnímu předávání informací mezi zástupci členských států. Lze si pak uvědomit odlišnost nelegálních drogových trhů a problémů, které jednotlivé státy v rámci své působnosti řeší. Bude docházet k prohlubování spolupráce a předávání informací zejména v oblasti nově zjištěných psychoaktivních substancí. V neposlední řadě je tématem účinná ochrana a informovanost příslušníků bezpečnostních složek a forenzních pracovníků při trestně právních a znaleckých úkonech při práci s návykovými látkami. V tomto ohledu je důležité si uvědomit, že NPS, které se dostávají na evropský trh, mohou vykazovat znaky vysoké toxicity a naproti tomu stojí nízké znalosti o jejich účincích a škodlivých dopadech na lidský organismus. Rovněž bude i nadále přikládána vysoká důležitost sledování, analýze a trestní represi v oblasti návykových látek prodávaných přes internet (Darknet).

FUTURE FORCES FORUM PRAHA 2018

TOMÁŠ KRATINA^{a,b}

^a National Drug Headquarters Criminal Police and Investigation Service

^b Czech Technical University, Faculty of Biomedical Engineering

Klíčová slova:

Future forces forum 2018; CBRN; bezpečnost; ochrana obyvatelstva; fentanyl

Abstrakt:

13. ročník konference Future Forces Forum pořádaný v Praze představil možnosti moderní doby v otázkách bezpečnosti státu a jeho obyvatel. Mnoho vystavovatelů i odborných konferencí bylo zaměřeno na problematiku CBRN, tedy zbraní hromadných ničení, a adekvátní ochranu proti jejich účinkům. V neposlední řadě byl zmíněn význam fentanylu jakožto jedné z možných chemických látek zneužitelných jako chemická zbraň.

Úvod

Ve dnech 17. – 19. října 2018 se konal v Praze, na pražském výstavišti PVA EXPO Letňany, již 13. ročník mezinárodního veletrhu a konference Future Forces Forum. Veletrh je svou skladbou, koncepcí, výběrem témat a představitelů zaměřen zejména na rozvoj, výzkum, vědu a vzdělávání v oblasti bezpečnosti a obrany jak vojenské, tak i civilní. Z toho důvodu se na projektu podílí celá řada státních organizací a úřadů. Jmenujme Ministerstvo obrany, Ministerstvo vnitra prostřednictvím Policie České republiky a Hasičského záchranného sboru, dále Armádu České republiky, Vězeňskou službu, Celní správu, Ministerstvo dopravy, Zdravotnickou záchrannou službu, vědeckovýzkumná centra, zástupce průmyslu, university a jiné. Generálním partnerem veletrhu pro vědu a výzkum je již dlouhodobě České vysoké učení technické v Praze. Podíleli se také zahraniční partneři a vystavovatelé či instituce jako společnost Rheinmetall defence, NATO, EUROPOL, WMO a další. Součástí veletrhu nebyly pouze stánky, na kterých vystavovatelé prezentovali své produkty. Návštěvníci si také mohli prohlédnout workshopy, praktické názorné ukázky, těžkou techniku, zúčastnit se konferencí, odborných seminářů a dalších aktivit, kterých bylo na veletrhu k vidění skutečně mnoho. Program veletrhu trval vždy celý den, a to včetně přednášek. Ty byly rozděleny dle zaměření na problematiku zdravotnictví, CBRN, biometrie a expertních programů. Mezi významné osoby, které vystoupily v rámci konference, je na místě uvést předsedu Vojenského výboru NATO, předsedu vlády ČR, ministra vnitra, Policejního prezidenta, ministra obrany ČR, ministra zdravotnictví, předsedkyni Státního úřadu pro jadernou bezpečnost a další.

Můžeme konstatovat, že zaměření veletrhu se týkalo zejména zajištění bezpečnosti civilního sektoru a bezpečnosti státu prostřednictvím moderně vybavených ozbrojených sil, bezpečnostních složek a investičních programů do vědy a výzkumu v oblasti obrany. Tato problematika v dnešní době pojmenovaných bezpečnostních rizik vyplývajících z globálního terorismu, obchodu s drogami a zbraněmi a nelegální migrací klade zvýšený důraz na zajištění veřejného pořádku, obrany státu, demokratických základů právního státu a ochrany obyvatelstva. Aktuálním globálním rizikům odpovídala nejen skladba vystavovaných produktů, ale také přednášky českých i zahraničních odborníků.

Zajímavosti ve stáncích vystavovatelů

Není možné na tomto místě napsat o všech stáncích, které byly k vidění, neboť by pokryly celé vydání časopisu. Současně se nedá říci, že by některý z vystavovatelů měl své produkty méně zajímavé než jiný. Každý návštěvník si našel skutečně to, co ho z oblasti bezpečnosti zaujalo.

Velice zajímavá byla prezentace mobilní laboratoře, kterou disponuje Hasičský záchranný sbor – Institut ochrany obyvatelstva, jež byla pořízena a poskytnuta Správou státních hmotných rezerv. Jedná se o nákladní automobil, který je schopen, společně s osádkou, operovat v zamořeném prostředí a provádět analýzu vzorků dle druhu vyhodnoceného nebezpečí. Díky tomu mohou příslušníci kvalifikovaně již na místě prvotní analýzou sdělit, jaké nebezpečí hrozí a jaká přijmout ochranná opatření. ať už pro síly a prostředky integrovaného záchranného systému, tak i ohrožené civilní obyvatelstvo.

Obr. 1 – Vozidlo HZS ČR (zdroj: archiv autora)

Své zastoupení zde měla také společnost zabývající se osobními ochrannými prostředky. Jednalo se o oděvní součástky a ochranu dýchacích cest, očí, uší na různé úrovni ochrany. Jistě by našly své uplatnění u příslušníků ozbrojených bezpečnost sborů v souvislosti se vstupy a prováděním procesních úkonů v nelegálních laboratořích na výrobu metamfetaminu či v pěstírnách konopí. Zástupce společnosti dokázal podat odborné informace o používání specifických filtrů proti jednotlivým nebezpečným chemickým látkám a poradit adekvátní úroveň ochrany zdraví jedince. Je třeba rovněž zmínit vystavovatele, který, mimo jiné, prezentoval možnosti dekontaminace a vývoj speciálních podlahovin vykazující vysokou odolnost proti působení bojových chemických látek. Dále prostředky pro provádění jednoduché dekontaminace menších prostor a dopravních prostředků, ale i možnosti odmořit velká veřejná prostranství s komplikovaným přístupem (tunel metra, nástupiště). České vysoké učení technické v Praze představilo mimo jiné, nápaditý způsob řešení ochrany policistů či vojáků. Jednalo se o možnost budování mobilních bariér a krytů z balisticky odolného betonu, který je schopen odolat palbě z ručních zbraní a účinkům výbuchu. Přímou na místě byl pro představení k vidění sestavený bezpečnostní check-point.

Obr. 2 – Mobilní bariéra balisticky odolného betonu od ČVUT v Praze (zdroj: <https://media.cvut.cz/cs/foto/20181017-future-forces-forum-2018#lg=1&slide=24>)

V neposlední řadě zmíníme stánek Policie České republiky, kde se mohli účastníci seznámit s prací policistů různých útvarů s celostátní i vymezenou působností, výbavou pyrotechniků, elektrickým automobilem určeným pro letiště Praha. Své zastoupení zde měla i Národní protidrogová centrála a odborný časopis *Drugs & Forensics Bulletin NPC*.

Obr. 3 – Stánek Policie České republiky s roll-up *Drugs & Forensics* (zdroj: archiv autora)

Venkovní expozice nabízela k ukázkám mobilní a těžkou techniku základních i ostatních složek integrovaného záchranného systému, jako vrtulníky, tanky, obrněné transportéry, nákladní automobily, obranné vozidlo Božena, mobilní techniku zdravotníků a další.

Obr. 4 – Těžká automobilní technika Policie České republiky (zdroj: archiv autora)

CBRN jako bezpečnostní výzva pro odborníky celého světa

Dá se říci, že ústředním tématem konference Future Forces Forum, které spojuje prvky bezpečnosti národní obrany a ochrany obyvatelstva, je problematika CBRN. S tímto výrazem se již několik let na různých úrovních odbornosti setkává laická i odborná veřejnost. Starší český ekvivalent ZHN – zbraně hromadného ničení, je znám patrně hlavně mužům, kteří prošli základní vojenskou službou. CBRN je souhrnné vyjádření pro zbraně hromadného ničení, v němž se vyskytuje složka zbraní chemických, biologických, radiologických a nukleárních (v době studené války se užíval termín NBC – Nuclear, Biological and Chemical). Bezpečnostní riziko použití zbraně této kategorie proti civilnímu obyvatelstvu nebo státu a jeho institucím není v dnešním moderním světě nevýznamné. Tyto zbraně mají vysoký potenciál způsobit vysoké ztráty na životech, případně způsobit velké materiální škody na majetku. Bylo by chybou představit si, že zbraně CBRN jsou pouze a jedině takové, které byly za tímto účelem vyrobeny. Naopak, zvláště potencionálně zneužitelné chemické látky mohou mít své běžné každodenní využití v chemickém průmyslu. Typicky se jedná o chlór, amoniak, kyanovodík, sirovodík a mnoho dalších jiných. To samé se týká zneužití zdrojů ionizujícího záření využívaných ve zdravotnictví, průmyslu nebo pro různá měření, jako jsou prvky cesia, stroncia, uranu a jejich zneužití pro výrobu tzv. „špinavé bomby.“ Z dostupných informací se dá souhrnně říci, že pro získání CBRN zbraní slouží řada zdrojů. Ty se dají charakterizovat jako pozůstatky z doby „studené války“, nestabilní nedemokratické režimy, činnost teroristických skupin, činnost narkomafií, zneužití produkty chemického a farmaceutického průmyslu, Darknet a další. CBRN zbraně v rukou kriminálních skupin či mocichtivých lokálních vůdců přináší značné bezpečnostní riziko pro celou společnost a zejména civilní obyvatelstvo.

Fentanyl a jeho modifikace jako zbraň CBRN

Nejen na konferenci zazněla z řad přednášejících oprávněná domněnka o existujícím potenciálu fentanylu a jeho modifikacích, jakožto vysoce účinné chemické zbraně. Tato látka, jejíž vznik se datuje do poloviny 50. let 20. století, byla původně vyvinuta jako velmi silné analgetikum s rychlým nástupem

účinků, přičemž účinností několikrát přesahuje alkaloid máku setého morfinu.

V současné době existuje několik desítek modifikací fentanylu, kdy však pouhá část má legální využití v medicíně (sufentanil, alfentanil). Zbytek nemá využití nebo slouží pro toxikomanské účely (např. furanfentanil, cyklopropylfentanil, parafluorfentanil atd.). Drogové trhy Evropy a USA se potýkají se zvýšeným zájmem toxikomanů o fentanyl a tyto látky stojí za četnými úmrtími. Pro příklad uvádíme, že v Jižní a Severní Americe došlo jen za rok 2017 k 110 000 úmrtím, u kterých byl prokazatelně zjištěn vliv fentanylu nebo jeho modifikací. Nyní existuje odhad, že je možno vyrobit cca 2000 různých modifikací fentanylu s větší či menší účinností. Výchozím ukazatelem účinnosti na lidský organismus zůstává srovnání s morfinem, respektive násobky fentanylu účinnosti oproti morfinu (např. 1000x účinnější než morfin). Je třeba si uvědomit, že toxicita některých modifikací, uvedeme zatím nejúčinnější – carfentanil, je natolik závažná, že letální dávka pro dospělého člověka činí 20-30 mikrogramů. V humánní medicíně proto nemá využití a jeho primární určení je pro imobilizaci velkých zvířat (sloni). Pokud bychom porovnali tyto látky v koeficientu letálních účinků se známými chemickými zbraněmi, můžeme konstatovat, že LD₅₀ je u carfentanilu srovnatelná s látkou VX, fentanyl na úrovni sarinu. Vzhledem k nízkým koncentracím fentanylů, které jsou již schopné způsobit závažné účinky na lidský organismus, vyvstává pro bezpečnostní složky náročnější možnosti detekce a identifikace a následná odezva. Možnosti využití fentanylů k útokům proti civilnímu obyvatelstvu nejsou pouhou teorií, může o tom vypovídat i fakt, že USA zvažuje zařazení fentanylu na seznam látek CBRN.

Závěr

Konference Future Forces Forum se zúčastnilo mnoho vystavovatelů z domova i zahraničí. K vidění byla technika a prezentace práce jednotlivých složek státu, organizací, úřadů a zástupců průmyslu. Cílem bylo představit moderní techniku a prostředky, které mají pomoci při řešení bezpečnosti a ochrany obyvatelstva, stejně tak jako bezpečnosti jednotlivých států. Důraz byl kladen na zneužití zbraní CBRN a obranu proti těmto látkám opět na úrovni civilního obyvatelstva a bezpečnostních složek.

Corresponding author:

*kpt. Ing. Tomáš Kratina, e-mail: tomas.kratina@pcr.cz,
Policejní prezidium ČR, poštovní schránka 62/NPC, 170 89 Praha 7*

Keywords:

Future forces forum 2018; CBRN; security; population protection; fentanyl

Abstract:

13,th annual conference Future Forces Forum held in Prague presented the possibilities of modern times in matters of security of the state and its citizens. A lot of exhibitors and professional conferences focused on the issue of CBRN, weapons of mass destruction, and adequate protection against their effects. Last but not least, it mentioned the importance of fentanyl as one of the possible chemicals abusive as chemical weapons.

JOSEF ROULE – SVOU KARIÉRU ZASVĚTIL BOJI PROTI DROGÁM – ROZHOVOR

BARBORA KUDLÁČKOVÁ

National Drug HQ Criminal Police and Investigation Service, Czech Republic

„Drogy jsem si vybral, protože je nikdo nechtěl dělat...“

Práce policistů na úseku boje s omamnými a psychotropními látkami patří k těm policejním činnostem, které vyžadují delší praxi, znalost různých oborů, ale také zejména vysokou osobní odolnost a nasazení. Drogová kriminalita je latentní trestnou činností, jejíž rozsah a závažnost se ukáže teprve až po jejím odhalení. Rozkrývání je zdlouhavé a náročné, a těch, kteří boji s drogami zasvětili svou profesní dráhu, není mnoho. Jedním z těch, kteří se této problematice dlouhodobě věnují, je por. Josef Roule, vedoucí Toxi týmu Kladno, který přijal naše pozvání k rozhovoru.

Vzpomínáte si na Váš vůbec první drogový případ?

Byl to případ, který jsme pojmenovali Kola. Poznatkem tehdy přišel z Rakovníka. Bylo to krátce po

mém nástupu v roce 1991 na oddělení obecné kriminality v Kladně. Začali jsme se poznatkem zabývat a zjistili jsme, že je tady spousta vaříčů pervitinu. Tehdy jsem byl na drogovou problematiku sám a začal jsem shánět někoho, kdo by to se mnou dělal.

V tomto případě šlo o organizovanou skupinu, pachatelé měli v Kladně několik menších propojených pervitinových laboratoří. Vařili z léčiva Solutan, který získávali za kradená kola od skupiny místních Romů. Většinu uvařeného pervitinu si odvážel státní příslušník Spolkové republiky Německo, který si pro něj pravidelně osobně jezdil. Zbytek končil u místních uživatelů.

A jak se od té doby z Vašeho pohledu vyvinula situace v oblasti nelegálních drog?

Když jsem se touto problematikou začal zabývat, tak zejména u pervitinu, který je i dnes na Kladně nejproblematičtější, šlo vyloženě o komunitní způsob výroby. Výrobci tehdy vařili z efedrinu a ze Solutanu. Ale místní uživatelé byli zkušení a vybíraví a efedrinový pervitin jim příliš nechutnal, a tak chtěli zejména ze Solutanu. Vyrábělo se pořád, tak ze čtyřech až šesti Solutanů, nakupovalo se různě v lékárnách. Byly to takové uživatelské komunity, které nepřerostly a ani moc neprodávaly. Vařili většinou v bytech toxikomanů, kde jich bylo třeba pět, složili se, sehnali chemikálie, to, co vyrobili, částečně spotřebovali, část prodali, aby si za to mohli nakoupit nové léky. Velký obchod to nebyl. Věděli, že nesmí dávat mladistvým, nezletilým, aby se nedopustili další trestné činnosti.

Dá se říci, že drogová trestná činnost byla tehdy více pod kontrolou. Uživatelé nás většinou bez problémů pouštěli do bytů, měli jsme o nich přehled. Pak to ale skončilo a drogový byznys se začal rozjíždět ve velkém. Narostl do objemu a organizovanosti, zapojili se cizí státní příslušníci.

Efedrinka přestala vyrábět a k výrobě se začaly využívat léky, které unikaly z lékáren. V této souvislosti jsme také někdy v roce 2007 řešili jeden z nejsložitějších případů na dokazování, kdy lékárnice z jedné kladenské provozovny prodávaly stovky balení léků Modafen a Panadol Plus Grip na výrobu pervitinu. Těch případů bylo ale tehdy více a začala se řešit regulace léčiv s obsahem pseudoefedrinu.

Po omezení začali výrobci dovážet ze zahraničí, převážně z Polska, a tím, že se začalo jezdit do Polska, začali vyrábět ve větších objemech, aby se jim zaplatily cesty a náklady. Začali také svou činnost více organizovat. A byl větší prodej. Distributoři do Kladna začali jezdit pro pervitin, byl kvalitní a již v době, kdy ještě jinde mnohdy nebyl tak dostupný.

Dá se říci, že v současné době tady máme poměrně konzervativní drogový trh, nejrozšířenější je tráva a pervitin, a jinde problematické drogy jako je heroin, potažmo Subutex a Subuxone, extáze či Nové syntetické látky se u nás ve větší, či problematické míře nevyskytují.

Oproti době, kdy jsem začínal, ubylo úmrtí v souvislosti s předávkováním, ale naopak narostl počet sebevražd uživatelů a rovněž jejich psychických problémů. Zřejmě to souvisí s kvalitou látek, například pervitin byl tehdy čtyřicetiprocentní, dnes bývá kolem osmdesáti procent, i když poslední dobou se víc ředí. Stejná situace je u konopí.

Máme poměrně dost stíhaných osob, ročně jich bývá kolem šedesáti s tím, že cílíme zejména na organizátory a výrobce.

Když se podíváme na národnostní složení pachatelů drogové trestné činnosti, s jakými národnostmi jste se při své práci nejčastěji setkával?

V našich případech byl ze začátku obchod s pervitinem na Kladně doména zejména Čechů. Romové jej nejdříve strašně odsuzovali, ale čím dál častěji se k němu dostávali přes kuplířství a začali jej užívat a vnímat jako zdroj peněz. Prodávali jej, ale nevyráběli, to opravdu jen velmi výjimečně, to zůstalo doménou Čechů. Stejně tak to bylo u Vietnamců, ti byli zpočátku uživatelé, dealeri, ale ne výrobci.

Od té doby se to samozřejmě vyvinulo. Vietnamci se hojně zapojili do výroby pervitinu a zakládání velkých pěstíren. Postupně ale přecházejí na menší pěstírny, s tím že jich mají více, nebo od pěstování úplně upouští a věnují se jen výrobě pervitinu. Poslední větší realizaci v rámci takovéto skupiny jsme měli v Dobřanech, kde se tehdy zajistilo zhruba sedmdesát kilogramů sušiny.

V současné době zaznamenáváme nárůst pěstování netechnického konopí u Čechů, jedná se ale spíše o malé pěstírny, často stany, se zhruba 10 – 20 kytkami. Trendem jsou zejména Srbové a Chorvati, kteří využívají pronajaté objekty k zakládání pěstíren konopí a následné výrobě marihuany. Ta je však převážně určená k vývozu.

Samozřejmě také registrujeme pěstování pro vlastní potřebu na zahrádkách. To ale cíleně nevyhledáváme, soustředíme se na organizovanou trestnou činnost. Často se ale stává, že dostaneme oznámení, že někdo pěstuje netechnické konopí, a pak musíme konat.

Co se týká vietnamského pervitinu v podobě krystalů, kdy krystaly rovnají se vietnamský pervitin, zejména dříve byl zdejšími uživateli považován za málo účinný, byť byl třeba osmdesáti procentní, a proto jej obchodníci často přetavovali na tálech na prášek. Dnes už to přehodnotili a nakupují i krystaly. Mnohdy i dovážené z Prahy.

Když jste řešil drogové dealery, na co jste při své práci zejména zaměřoval?

Naším cílem bylo vždy utnout ty nejvyšší, protože odseknout byt' hned, ale jen dílčí články, nic neřeší. Pokud se nerozkryje celá organizovaná skupina nebo řetězec pachatelů, jen jeden kanál, tak ten se obratem obnoví a trestná činnost pokračuje dál. My jsme se vždycky zaměřovali na výrobce, dealera a případně organizátora, takhle jsem byl zvyklý celý život pracovat.

Výrobce se někdy hledá hodně daleko a propojit a rozkrýt celý řetězec je čím dál složitější, dříve se drogový obchod odehrával na menších územích.

Velmi důležitá je samozřejmě také spolupráce a sdílení informací mezi všemi orgány činnými v trestním řízení, aby se dařilo jednotlivé články propojovat.

Dnes se poměrně frekventované téma legalizace marihuany, jak vy tuto otázku vnímáte?

My legalizaci v podstatě máme, užívání není trestné a přechovávání v malém množství pro vlastní potřebu také ne, je pouze přestupkem. Když vezmu třeba Kanadu, u sebe mohou mít jen 30 g, absolutně nesmí prodávat, a když ji poskytnou mladistvému, nezletilému, hrozí jim až 12 let trestu odnětí svobody, a hlavně je povinná registrace. Takže třeba když si někdo žádá o řidičský průkaz, posuzuje se, zda není uživatelem. Nám při řešení ovlivnění návykovými látkami u řidičů sice velmi pomohly jednorázové testy na orientační zjišťování drog, ale stále je to čím dál větší problém. Navrhovanou legalizaci bez podmínky povinné registrace si v mnoha ohledech nedovedu představit.

Naopak si myslím, že by se měl zpřísnit systém dostupnosti látek zneužívaných při výrobě pervitinu, které téměř výhradně pochází z domácích zdrojů, zejména pak červeného fosforu, jež má jen velmi malé legální využití. Váři jej nejčastěji získávají přes prostředníka, který je nakoupí v podstatě na jakýkoliv živnostenský list, a dále jej přeprořádá.

Jako problém také vnímám příliš mírný právní postih za poskytnutí drog dětem. Myslím, že děti by měly být před drogami více chráněny. Dříve byl postih vyšší a dealeri si dávali velký pozor, aby se jejich drogy k dětem nedostaly. Ochrana dítěte by podle mého názoru měla být vždy největší a společnost by se také měla více zaměřit na posílení prevence zneužívání drog u dětí.

Je nějaký případ z Vaší kariéry, ať už drogový či jiný, který Vás nějakým způsobem zasáhl?

Asi nejcitlivější byl pro mě případ zavražděné Terезky Čermákové. Jednak tím, že se jednalo o dítě a také šlo o velmi složité vyšetřování. Matku jsme podezírali prakticky od začátku, postupně jsme byli i přesvědčeni, že to udělala, ale chyběly nám důkazy. Nejprve nahlásila, že se jí dcera ztratila na sídlišti na hřišti, nedovedla ale zodpovědět některé otázky a také se nám nezdálo její chování. Když se poté pokusila o sebevraždu, společně s kolegy jsem za ní chodil několik týdnů do nemocnice a snažil se ji rozmluvit. Věděl jsem, že je to jediná šance, jak se dozvědět pravdu. Musel jsem si k ní najít cestu a bylo to také o velké trpělivosti. Nakonec se nám podařilo dotáhnout případ do konce.

Zajímavý nedrogový byl také případ, kdy jsme rozpracovávali krádeže aut a odhalili pytláky mezi členy mysliveckého sdružení. Šlo o dva myslivce ze Slánska, kteří si část úlovků nechávali vycpat a poté je prodávali. Celkem jsme zabavili asi sto padesát vycpaných zvířat, mnohdy ohrožených a státem chráněných druhů. Byli mezi nimi ledňáčci, vydry, datel černý, sluka lesní, kormorán nebo sova pálená dokonce i s ornitologickým kroužkem.

Poměrně známá je také Vaše aktivita ve vztahu k pašování drog do věznice Vinařice? Co stálo na jejím začátku?

Byl to konkrétní případ, kdy se k jednomu z vězňů nelegálně dostávaly určité léky, a já jsem si řekl, že to nebude ojedinělý případ, že se to musí týkat více

vězňů. Tehdy šly léky zejména přes tamní lékárnku, ale i další kanály. Příklad se zrealizoval a otevřelo se tím téma drog ve věznicích. Rozjela se velmi dobrá spolupráce s vězeňskou službou a následovaly další realizace.

Je třeba si uvědomit, že pokud se do vězení dostanou drogově závislé osoby, udělají cokoli, aby se k droze dostaly, za každou cenu ji tam dostanou. Jsou velmi vynalézaví, vymýšlí různé cesty, způsoby, schránky... A podíl narkomanů ve věznicích je vysoký. Jedinou šancí, jak tomu zabránit, je jejich léčba.

Máte za sebou téměř 30 let práce na odhalování trestné činnosti, zejména drogové, z toho deset let v Toxi týmu. Jak zpětně tento čas hodnotíte?

Práce mě vždycky bavila, i když jsem měl možnosti odejít, zůstal jsem. Byl jsem rád, že se podařilo založit Toxi tým a cíleně se věnovat drogové trestné činnosti. Je to totiž ten typ kriminality, která když se nevyhledává, není vidět, nelze změřit a v podstatě nikoho netrápí. V tomto ohledu je to náročná práce. Drogy jsem si vybral, protože je nikdo nechtěl dělat, feťáci jsou pro většinu populace příliš špinaví a neradi s nimi přichází do styku.

Děkuji Vám za rozhovor

V závěru rozhovoru bych chtěl poděkovat všem pracovníkům NPC, kteří se od roku 1991 podíleli na společných realizacích. Bez jejich pomoci by řada případů nebyla zrealizována, a kdyby ano, tak nikdy v takovém rozsahu.

Děkuji.

*kpt. Mgr. Barbora Kudláčková, e-mail: barbora.kudlackova@pcr.cz
Policejní prezidium ČR, poštovní schránka 62/NPC, 170 89 Praha 7*

SAY NO! – CELOEVROPSKÁ PREVENTIVNÍ KAMPAŇ PROTI ONLINE SEXUÁLNÍMU NÁTĽAKU A VYDÍRÁNÍ DĚTÍ

RŮŽENA RANDÁKOVÁ

The National Organized Crime Agency of the Criminal Police and Investigation Service Police of the Czech Republic

Klíčová slova:

prevence kriminality; kybernetická kriminalita; sexuální nátlak; vydírání; online prostředí; děti

Abstrakt:

Článek se věnuje problematice sexuálního nátlaku a vydírání v online prostředí jako formě trestného činu proti dětem. Představuje celoevropskou preventivní kampaň s názvem „Say No!“ (Řekni Ne!), kterou spustil v polovině roku 2017 Evropský policejní úřad Europol varující před znepokojivým rychlým nárůstem počtu případů sexuálního nátlaku a vydírání dětí v online prostředí s cílem zvýšit informovanost a bojovat proti zvyšujícímu se trendu online sexuálního nátlaku a vydírání nezletilých osob. Článek dále vyzdvihuje aktuálnost, důležitost a smysl národní kampaně. Závěrem poukazuje na nutnost a efektivnost dlouhodobé prevence v České republice.

Motto

LIDÉ ONLINE NEMUSÍ BÝT TĚMI, ZA KTERÉ SE VYDÁVAJÍ!

Úvod

Národní centrála proti organizovanému zločinu služby kriminální policie a vyšetřování Policie České republiky (NCOZ) se zapojila do celoevropské preventivní kampaně s názvem „Say No!“, která je zaměřená na zvyšování povědomí a posílení mechanismů hlášení a podpory v reakci na hrozbu online sexuálního nátlaku a vydírání dětí.

Online sexuální nátlak a vydírání je jedním z nových kriminálních jevů, které s sebou přináší digitální éra. Týká se nejen dospělých, ale i nezletilých dětí. Díky rozmachu technologií, rostoucímu přístupu k internetu i široké dostupnosti mobilních zařízení je páčání takové trestné činnosti čím dál snadnější.

Online nátlak a vydírání dětí je typ digitálního vydírání, při němž pachatel používá intimní informace nebo fotografie k tomu, aby ze svých obětí vylákal intimní materiály, sexuální služby nebo peníze. V angličtině se k označení takové trestné činnosti často používá termín „sextortion“ (sexuální vydírání), nebo „webcam blackmailing“ (vydírání přes webkameru). Ačkoli se tento trestný čin v posledních letech prudce rozšířil, stále je hlášena jen malá část případů. Terčem online útoků se stávají oběti již od sedmi let věku.

Existují převážně dva hlavní motivy dospělých pachatelů pro páčání této trestné činnosti na nezletilých. Předmětem jejich zájmu je buď získání mate-

riálu (fotografií případně videa zobrazujícího dítě) či osobní setkání se sexuálním podtextem (Obr. 1), nebo jsou to zájmy ekonomické, kdy je cílem finanční prospěch z následného vydírání (Obr. 2 a 3).

Ze statistik Europolu vyplývá, že významná většina dívek (84 %) bývá vydírána v souvislosti s poskytováním sexuálně explicitních materiálů, u chlapců pouze 53 %. Chlapci jsou naopak častěji vydírání kvůli penězům (32 % chlapců v porovnání s 2 % děvčat), což je v oblasti online sexuálního zneužívání dětí relativně nový trend. Dalším takovým trendem je, že pachatel po dítěti (oběti) požaduje, aby na fotkách/videích zachytilo i další děti, např. své sourozence nebo vrstevníky. V takových případech se tedy mohou stát oběťmi i děti dodržující pravidla bezpečného používání internetu nebo mladší děti, které ještě internet nepoužívají.

V každém případě by se neměla podceňovat osobní a psychická daň, kterou oběti tohoto trestného činu zaplatí. Jsou známy případy, kdy se děti, jež se staly oběťmi tohoto trestného činu, uchýlily k sebepoškození, vykazovaly sebevražedné sklony, nebo spáchaly sebevraždu. Mnoho případů online nátlaku a vydírání dětí na internetu není vůbec hlášeno. Důvodem je fakt, že se oběti stydí za materiály poskytnuté pachatelem, nebo si vůbec neuvědomují, že se staly oběťmi trestného činu.

Kampaň zahrnuje krátký film dostupný ve všech jazycích Evropské unie, který pomáhá lidem rozpoznat potenciálně rizikový kontakt, resp. komunikaci vedoucí k sexuálnímu nátlaku a vydírání, poskytuje online preventivní rady a upozorňuje na důležitost nahlásit takové závadové jednání kompetentním orgánům. Video „Say No!“ v českém jazyce naleznete přímo na stránkách Policie ČR: <http://www.policie.cz/clanek/sayno.aspx> či na specializovaných webových stránkách Europolu: <https://www.europol.europa.eu/sayno>.

Důvody, proč se někdo může stát obětí online sexuálního nátlaku nebo vydírání

1. Zranitelnost, a to buď ve vztazích (vyjadřování svých potřeb, mladistvě znějící uživatelská jména), nebo z hlediska používání technologií (nedostatečné znalosti bezpečnosti používání internetu);
2. Absence kontroly rodičů, nebo nedostatečná kontrola rodičů;
3. Otevřený přístup k nadměrnému sdílení včetně sdílení vlastních intimních materiálů;
4. Významně dlouhá doba strávená každý den na internetu;
5. Používání sociálních sítí a dalších forem online komunikace, zejména na mobilních zařízeních;
6. Sklony přátelit se s cizími lidmi v online prostředí internetu;
7. Uvolněný postoj k sexuálně laděným interakcím/komunikaci na internetu;
8. Nedostatečné technické znalosti (používání silných hesel, co dělat s podezřelými odkazy atd.).

Rady pro děti

Jak se na internetu můžeš chovat bezpečně?

Při online komunikaci s cizími lidmi musíš být opatrný!

- Lidé se na internetu mohou vydávat za někoho jiného. Proto dávej pozor, jaké soukromé informace sdílíš a s kým!
- Pokud tě někdo požádá o zaslání intimních fotek, videí nebo po tobě chce, abys prováděl různé sexuální praktiky před webkamerou, ŘEKNI NE!
- Pokud ti někdo vyhrožuje, že zveřejní tvoje fotky nebo videa, když neuděláš to, co po tobě chce, ŘEKNI NE!

Jsi obětí? Vyhledej pomoc. Nahlas to.

Vzkaz Europolu obětem: „Nic neplat’ a neostýchej se to nahlásit policii.“ Pokud ti někdo vyhrožuje tím, že zveřejní tvé intimní fotky nebo videa, když mu jich nepošleš víc, nebo když mu nepošleš peníze, postupuj podle následujících kroků:

1. Nesdílej nic dalšího. Nic neplat’.

2. Vyhledej pomoc.
3. Ulož si důkazy. Nic nemaž.
4. Ukonči komunikaci s pachatelem. Zablokuj ho.
5. Nahlas případ policii.

Popis stávající situace a bezpečnostní problém, vývoj kriminality v České republice

Z oficiálních statistik týkajících se vývoje kriminality v České republice vyplývá v posledních letech přesun kriminálních aktivit do virtuálního prostředí. Byl zaznamenán strmý nárůst kybernetické kriminality, která se vyznačuje mimořádně vysokou latencí, a to cca o třetinu každým rokem.

Z pohledu vývoje kriminality je pro rok 2017 charakteristický pokles registrovaných trestných činů. Jedná se o nejnižší počet registrovaných trestných činů za posledních minimálně 15 let. I přes tento celkový pokles trestné činnosti je opačný vývoj v oblasti kybernetické kriminality, přičemž k největšímu meziročnímu nárůstu došlo v počtu mravnostně motivovaných trestných činů.

Přetrvávajícím celorepublikovým problémem je stoupající počet kriminálních deliktů páchaných prostřednictvím sociálních sítí, což souvisí se životním stylem příslušné věkové skupiny mládeže a jejich přílišnou otevřeností, důvěřivostí a sdělováním informací neznámým osobám bez domýšlení důsledku, a vysokou mírou důvěřivosti v online prostředí, bez uvědomění si rizik, která jsou s tím spojena.

Národní kampaň Řekni Ne! – online sexuálnímu nátlaku a vydírání dětí

V rámci národní kampaně Řekni Ne! – online sexuálnímu nátlaku a vydírání dětí NCOZ připravila preventivní materiály (komiks a dokument osvětově-educativního charakteru). Jsou primárně určeny pro děti ve věku 12-15 let s možným přesahem na věkovou hranici 9 – 11 let s doprovodným výkladem kompetentní dospělé osoby. Dále je mohou využít rodiče, pedagogičtí pracovníci, koordinátoři a metodici prevence a zástupci subjektů ze státního i soukromého sektoru zabývající se přímo prevencí rizikové virtuální komunikace nebo prevencí kriminality či prevencí sociálně-patologických jevů u dětí a mládeže obecně.

Smyslem kampaně je, aby se české děti nestávaly obětí této trestné činnosti a pokud už se stanou, aby vyhledaly pomoc a případ nahlásily kompetentním orgánům.

Kampaň nemá v žádném případě ambice zakazovat dětem využívání online prostředí, resp. moderních technologií. Vždy je však třeba používat „selský rozum“, nenechat se zneužívat a vydírat, nenechat se bou manipulovat. Důležité je se v online prostředí chovat slušně, bezpečně a legálně, a také si uvědomit, že výše zmiňované materiály s explicitním sexuál-

ním obsahem (fotografie/videa) mohou obět' – dítě i vlivem veřejné povahy internetu či nemožnosti definitivního smazání obsahu sdíleného ve virtuálním prostředí poškodit nejen aktuálně, ale také až za řadu let v dospělosti. Možná to bude znít pateticky, ale „jedním jediným klikem si můžeš zkazit celý život“.

Další doporučení včetně rad pro dospělé jak chránit své děti před sexuálním nátlakem a vydíráním a podrobné informace o kampani Say No! / Řekni Ne! – online sexuálnímu nátlaku a vydírání dětí naleznete na www.policie.cz v sekci Prevence (Akce a projekty), na stránkách NCOZ v sekci Prevence či na specializovaných webových stránkách Europolu: <https://www.europol.europa.eu/sayno>.

Diskuze

Jak již bylo výše zmíněno, jedním z rizikových faktorů, proč se dítě může stát obětí sexuálního nátlaku a vydírání v online prostředí, je významně dlouhá doba strávená každý den na internetu a také absence či nedostatečná kontrola ze strany rodičů, kdy rodiče často ani neví, co jejich dítě na internetu dělá.

Pak je na místě apelovat na celospolečenskou odpovědnost, důležitost zastavení se a uvědomění si reálných rizik a hrozeb, které sebou kyberprostor v každodenním životě může každému jedinci přinést. Můžeme rovněž zvážit, zda řešením současné situace není posílení časové dotace a vlivu smysluplných volnočasových aktivit dětí zejména v organizované formě a pod odborným vedením adekvátně proškoleného personálu na úkor „nadužívání“ mobilních zařízení, přesunu života a trávení volného času ve virtuálním světě, ke kterému se děti mohou uchýlovat z mnoha důvodů, např. z nudy, velkého množství nevyužitého volného času, nedostatku zájmu rodičů, nedostatku možností a podmínek socializace v reálném životě apod.

Z tohoto pohledu je možné spatřovat alternativu vhodných volnočasových aktivit a tudíž i možný pro-

středek prevence kybernetické kriminality např. v pohybových aktivitách dětí. Kromě možné kontrolované náplně volného času a socializačních účinků mají pohybové aktivity pozitivní vliv na prevenci sociálně-patologických jevů, agrese, šikany, kyberšikany. Navíc mají pohybové aktivity dětí nesporně pozitivní vliv na jejich zdraví, např. mají význam při prevenci nadváhy a obezity. Je již všeobecně známým faktem, že dnešní pasivní trávení volného času a nedostatek pohybu se negativně odráží na zdravotním stavu dětské populace.

Závěr

Děti stále více využívají internetové prostředí pro komunikaci a formování vztahů a tento fakt by měl být považován za přirozenou součást jejich vývoje. Nicméně naši společnou odpovědností je poučit děti o hrozbách, se kterými se mohou setkat, a rovněž je chránit tak, aby pro ně bylo internetové prostředí co možná nejbezpečnější.

Přes veškeré snahy si samozřejmě uvědomujeme, že zde popisovaná preventivní kampaň není samospásná. Nicméně se domníváme, že pokud se díky ní podaří zachránit osud či dokonce život jednoho jediného dítěte, měla smysl. Každopádně apelujeme na výše zmíněnou celospolečenskou odpovědnost k osvětě a ochraně dětí před nástrahami a hrozbami relativně nového negativního trendu dnešní digitální doby, tj. online sexuálního zneužívání a vykořisťování dětí.

Lze bohužel předpokládat, že bez cílené a opakované osvěty ruku v ruce s dalším celospolečenským vývojem ve smyslu většího rozvoje moderních technologií, tlaku na výkon a rychlost, a tím i většího podílu života ve virtuálním světě, může dojít k ještě většímu nárůstu rizikového chování dětí na internetu, resp. k nárůstu případů sexuálního nátlaku a vydírání dětí v online prostředí. A pouze opakovaná a pravidelně sycená prevence má dlouhodobý efekt.

Corresponding author:

kpt. PhDr. Růžena Randáková, Ph.D., e-mail: ncoz.tisk@pcr.cz

*Národní centrála proti organizovanému zločinu SKPV Policie České republiky, P.O. Box 41/NCOZ
156 80 Praha 5 - Zbraslav*

Keywords:

crime prevention; cyber crime; sexual coercion; extortion; online environment; children

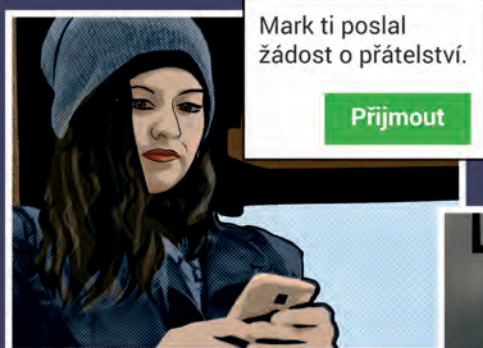
Abstract:

The article focuses on the issue of online sexual coercion and extortion as a form of crime affecting children. It represents all-European preventive campaign called „Say No!“, launched by Europol in the middle of 2017 which issues warning about worrying, rapidly growing number of the online child sexual coercion and extortion cases. It is aimed at raising public awareness on online child sexual coercion and extortion as well as in order to combat this negative trend. The article also highlights the timeliness, importance and meaning of the national campaign. Finally, it points out the necessity and effectiveness of long-term prevention in the Czech Republic.

Zločinci chtějí od dětí získat materiál s intimním obsahem (fotky anebo videa dítěte) nebo dítě vylákat mimo prostředí internetu a přinutit ho k sexuálnímu styku

EUROPOL
#SayNo!

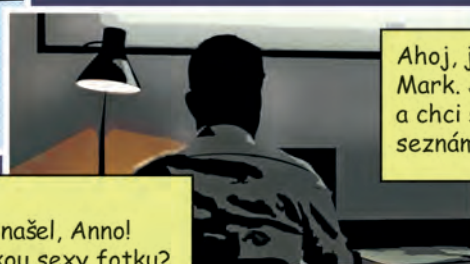

Mark ti poslal žádost o přátelství.

Přijmout

Pachatel s tebou naváže kontakt přes internet (například na sociálních sítích), nebo prostřednictvím mobilních aplikací pro posílání zpráv.

Chce získat tvou důvěru, a proto může předstírat, že je také dítětem, nebo dospívajícím, nebo třeba nějakým člověkem v důvěryhodném postavení.

Ahoj, jsem Mark. Je mi 15 a chci se s tebou seznámit.

Jsi fakt roztomilá! :)
Je úžasný, že jsem tě našel, Anno!
Neposlala bys mi nějakou sexy fotku?

Jakmile si pachatel získá tvou důvěru, bude tě povzbuzovat v pořizování a sdílení intimních fotek a videí, nebo tě bude chtít nalákat do různých sexuálních aktivit na internetu, které si může potají nahrávat.

Intimní fotky a videa si může pachatel obstarat i jinými způsoby, například prostřednictvím malwaru, hackerským útokem nebo může využít obsah neúmyslně sdílený nezletilou osobou.

Pachatel ti bude vyhrožovat tím, že když mu nedodáš více materiálů anebo se s ním nesetkáš osobně, tak tvé fotky/videa zveřejní na internetu, nebo je ukáže tvým přátelům nebo rodině.

Tady to máš. Nikomu to prosím neukazuj.

Pošli mi ještě fotku bez podprsenky, nebo tu první rozešlu všem tvým spolužákům...

Je to jen mezi námi, Anno. Vždyť víš, že mi můžeš důvěřovat...

Panebože, co mám teď dělat?

Je načase se sejít, kotě.

Obr. 1 – Sexuální motiv online sexuálního nátlaku a vydírání dětí (Zdroj: Europol)

Zločinci chtějí od dětí získat peníze

#SayNo!

Super hra, Rachel!

Můžu ti dát spoustu dobrých tipů. Dáme soukromý chat?

Skvělý, tohle je můj účet.

Nezkusíme kameru?

Páni, vypadáš nádherně! Ale nevím, jestli je to dobrý nápad s tou kamerou...

Moc prosím, můžu ti toho ukázat daleko víc ;)

Jsi fakt sexy! Svlékni si všechno...

Útočník obvykle navazuje kontakt přes internet (seznamky, online hry, diskusní fóra atd.) anebo prostřednictvím aplikací sociálních sítí.

Tady si popovídáme líp...

Jj, máš super profilovku!

Díky!
Přidej si mě do kontaktů.

To je super,
že budeme v kontaktu ;)

Pachatel se často vydává za atraktivního mladého člověka, aby si získal tvou důvěru.

Vyzve tě, abyste se přesunuli na nějaký jiný komunikační kanál, kde budete mít více soukromí. Může tě požádat, aby sis ho přidal ke kontaktům na sociální síti, což mu později umožní využít přístup k tvým přátelům.

Útočník se s tebou začne uvolněně bavit o sexu a hecovat tě. Brzy po tobě bude chtít, abys před kamerou prováděl různé sexuální praktiky. Často se tě může snažit přesvědčit tím, že ti ukáže dříve nahraná videa.

Tvoje „nová známost“ na internetu se ti bude snažit namluvit, že to zůstane mezi vámi, ale ve skutečnosti si bude to, co před kamerou provádíš, nahrávat.

Obr. 2 – Finanční motiv online sexuálního nátlaku a vydírání dětí - strana 1 (Zdroj: Europol)

EUROPOL
#SayNo!

Hra skončila, Georgi! Chacha!

Proč, co se děje?

Pošli nám 100 eur, nebo tohle video pošleme tvým přátelům a rodině! Máš na to 24 hodin.

Pachatel ti video, které si bez tvého vědomí natáčel, buď znovu přehraje, nebo ho umístí na nějaký web (např. YouTube) a pošle ti odkaz;

Bude po tobě chtít peníze a vyhrožovat ti, že jestli nezaplatíš, tak video zpřístupní online a řekne to tvým přátelům a rodině. Připomene ti, že má přístup k tvé sociální síti, kde máš přátele, příbuzné a údaje o nich;

Panebože, co mám teď dělat?

Většinou po tobě pachatel bude chtít, abys zaplatil online převodem přes portál poskytující služby mezinárodního převodu peněz, jelikož většina pachatelů působí ze zahraničí. Pachatel tě může žádat o zaplacení částky opakovaně, tedy i poté, co zaplatíš.

Obr. 3 – Finanční motiv online sexuálního nátlaku a vydírání dětí – strana 2 (Zdroj: Europol)

NÁRODNÍ CENTRÁLA PROTI ORGANIZOVANÉMU ZLOČINU
SLUŽBY KRIMINÁLNÍ POLICIE A VYŠETŘOVÁNÍ
POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY

ŘEKNI NE!

ONLINE SEXUÁLNÍMU NÁTĹAKU A VYDÍRÁNÍ DĚTÍ

Ve spolupráci s

#SayNo!

DRUGS & FORENSICS BULLETIN

AYAHUASCA –
PSYCHOAKTIVNÍ
AMAZONSKÝ NÁPOJ

CHYŤ MĚ, KDYŽ TO DOKÁŽEŠ –
NELEGÁLNÍ PRODEJ
FARMACEUTIK NA INTERNETU

„GRÓNSKÁ SPOJKA“

FUTURE FORCES
FORUM PRAHA 2018

SAY NO! – CELOEVROPSKÁ PREVENTIVNÍ KAMPAŇ PROTI
ONLINE SEXUÁLNÍMU NÁTLAKU A VYDÍRÁNÍ DĚTÍ
ALKOHOL A DROGY PŘI ŘÍZENÍ MOTOROVÉHO VOZIDLA
A STAV VYLUČUJÍCÍ ZPŮSOBILOST

